

F. Springer. *Bandoeng-Bandung*. Querido

Bandoeng-Bandung, de nieuwe novelle van F. Springer, had eigenlijk vorig jaar moeten verschijnen, toen tijdens de Boekenweek de herinneringen aan Nederlands-Indië als een lauwe moesson op het Nederlandse publiek neerdaalden. Aan de andere kant: wie echt iets van belang te vertellen heeft, hoeft zich aan een Boekenweek niets gelegen te laten liggen. Gaat dat ook op voor F. Springer?

Het stramien van zijn novelle is overbekend: een man die in Indië is geboren en getogen keert op latere leeftijd terug naar zijn 'land van herkomst' en wordt daar tegen zijn wil overweldigd door herinneringen die hij had vergeten of liever verdrongen. Niet bepaald een relaas waar men van opkijkt, ook al heeft Springer van zijn hoofdpersoon een lid van de Tweede Kamer gemaakt, een politicus met gezag en prestige bij het bedrijfsleven en de top van zijn partij. Van de ene dag op de andere wordt hij door zijn eigen minister-president gedumpte, met een burgemeesterspost in het vooruitzicht als doekje voor het bloeden.

In de tussentijd maakt Chris Regensberg samen met zijn vrouw, als lid van een officiële handelsmissie, een reis naar Indonesië. Van zijn Indische verleden (dat ook een verblijf in een Jappenkamp omsluit) meent hij zich niets meer te herinneren, maar eenmaal op Indische bodem verandert dat langzaam maar zeker.

Springer is op zijn best in de beschrijving van de wederwaardigheden van de handelsmissie, die zich in een sfeer van ouwe-jongens-krentenbrood van de ene ontvangst naar de andere borrelt. De kijk op de politiek, hier vertegenwoordigd door een even ambitieuze als joviale staatssecretaris (type Van der Reijden), is bijna cynisch te noemen. Het is de kijk van iemand die te lang achter de schermen heeft rondgekeken om nog overdreven illusies te koesteren. Wat waarschijnlijk zowel voor de schrijver als voor zijn hoofdpersoon opgaat.

Minder geslaagd, want te simplistisch vind ik de gespletenheid van de hoofdpersoon: aan de ene kant is hij een door de wol geverfde politicus, aan de andere kant heeft hij een verborgen doch gevoelige inborst. Dat ziet er wat al te obliagaat en overzichtelijk uit. Dat hij zich ondanks tegenstribbelen ten slotte aan het verleden gewonnen zal geven, ligt dan ook voor de hand. Maar het minst overtuigend is nog de kern van de verdrongen herinneringen (het 'verraad' aan een Indisch vriendje, nu een armzalig taxichauffeur) die een vloedgolf van sentiment, om niet te zeggen sentimentaliteit bij de hoofdpersoon opwekt.

Nederlands-Indië, tempo doeloe - op de een of andere manier is het blijkbaar onmogelijk er zonder tranen over te schrijven, enkele opvallende uitzonderingen (Hella Haasse, A. Alberts) daargelaten. Wat bij Springer de zaak toch nog in het gareel houdt, is de jolige, jongensachtige atmosfeer die de weemoed omringt. Zijn personages, zo lijkt het wel, zijn nooit echt volwassen geworden, ze spelen maar dat ze grote mensen zijn, actief in een boze buitenwereld, totdat - onvermijdelijk - het uur van de waarheid slaat.

Voor Chris Regensberg gebeurt dat in Bandung, dat terwijl hij zich door zijn vroegere vriend laat rondrijden verandert in Bandoeng, de stad van zijn jeugd, waar hij naar school ging, in het kamp zat en de vriend in kwestie op een beslissend

moment in de steek heeft gelaten. Een vorm van ontrouw die, zo mag men concluderen, typerend is geweest voor de politieke carrière waarin hij zich later in Nederland heeft gestort.

Aan F. Springer is het wel toevertrouwd dit heden en verleden in korte simpele zinnen en dialogen op te roepen. Niemand hoeft zich met zijn novelle te vervelen, maar als men niet bereid is zich - met de schrijver en de hoofdpersoon - over te geven aan de sentimentele oprisping die hier een heel leven te dragen krijgt, dan stelt het resultaat toch ook een beetje teleur.

(de Volkskrant, 16-4-1993)